

Ainevaldkond „Võõrkeeled“

1. Valdkonna pädevus

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) suhtleb eesmärgipäraselt nii kõnes kui ka kirjas, järgides vastavaid kultuuritavasid;
- 2) mõistab ja tõlgendab võõrkeeles esitatut;
- 3) on omandanud teadmisi erinevatest kultuuridest, mõistab kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab neid.

2. Ainevaldkonna õppeained

Ainevaldkonda „Võõrkeeled“ kuuluvad võõrkeeled.

Gümnaasiumis õpitakse vähemalt kahte võõrkeelt, mis valitakse järgmisest loetelust: inglise, saksa või vene keel. Keelepoliitiline eesmärk on saavutada gümnaasiumi lõpuks vähemalt kahe võõrkeele valdamine iseseisva keelekasutaja tasemel (B-tase).

B1 ja B2 keeleoskustasemega võõrkeeled valib kool. Võõrkeelerühmi moodustades arvestatakse õpilaste taset ja soove ning kooli võimalusi. Gümnaasiumi õppekavas on humanitaarsuunal ka kolmas võõrkeel, arvestades õpilaste soove ja kooli võimalusi õpetatakse saksa või vene keelt. Kursused jagunevad kohustuslikeks ja valikkursusteks.

Kohustuslikud kursused on:

B1 keeleoskustasemega võõrkeel - 5 kursust

B2 keeleoskustasemega võõrkeel – 9 kursust

Vabaained on:

B1 keeleoskustasemega võõrkeel – 4 kursust

3. Ainevaldkonna kirjeldus

Võõrkeeled avardavad inimese tunnetusvõimalusi ning suutlikkust mõista ja väärtustada mitmekultuurilist maailma, arendavad süsteemset mõtlemist ning eneseväljendusvõimalusi erinevate keeleliste ja mittekeeleliste vahenditega.

Ainevaldkonda kuuluvate võõrkeelte õppe kirjeldus on üles ehitatud, lähtudes keeleoskustasemete kirjeldustest Euroopa keeleõppe raamdokumendis (edaspidi raamdokument). Kõikide võõrkeelte õpitulemused on raamdokumendile toetudes kirjeldatud ühtsetel alustel.

Kuna võõrkeel on eelkõige vahend teabe hankimiseks ja selle edastamiseks suhtlusprotsessis, siis on keeleõppe keskmis teemavaldkonnad, mille kaudu ja mille piires kujundatakse suhtluspädevust. Need on kõigile võõrkeeltele ühtsed, erinevused teemavaldkondade käsitlemisel tulenevad õpitava keele sihttasemest ja õppe kestusest.

Suhtluspädevust kujundatakse keele nelja osaoskuse arendamise kaudu: kuulamine, lugemine, rääkimine ja kirjutamine, mistõttu on täpsustavad õpitulemused esitatud osaoskuste kaupa. Erinevaid osaoskusi õpetatakse integreeritult.

Võõrkeelte integratsioon teiste õppeainetega ning õppimist soodustava õpikeskkonna loomine toetab suhtluspädevuse omandamise kõrval ka maailmapildi, enesehinnangu ja väärtuskäitumise arengut. Raamdokumendi põhimõtete rakendamine õppetöös võimaldab arvestada õppija ealist ning individuaalset eripära, suunab erineva edasijõudmisega õpilasi seadma endale jõukohaseid õpieesmärke ning annab tagasisidet saavutatut kohta, toetades õpimotivatsiooni ning iseseisva õppija kujunemist.

Keelehariduse eesmärk on suurendada inimese keelepagasit, kus ühe võõrkeele õpe toetab teise võõrkeele omandamist. Seetõttu on keelte valik lai, et õpilane saaks arendada oma keelilisi pädevusi mitmes keeles.

Keeleõpe ei piirdu teatud keeleoskustaseme saavutamise ja mingiks hetkeks. Oluline on toetada õpilaste motivatsiooni, arendada oskusi, kujundada enesekindlust ning saada keelekogemusi ka väljaspool kooli, mis loob eelduse elukestvaks õppeks. Keeleõpe on pidev protsess, kus edasiminek tagab ainult järjepidevus.

Õppijas arendatakse oskust võrrelda oma keelt ja kultuuri teistega, mõista ja väärtustada nende eripära, olla tolerantne ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasesse. Teiste kultuuride tundmine aitab teadlikumalt tajuda oma keele ja kultuuri spetsiifikat. „Mitmekesisust tuleb käsitleda kultuuride paljususe taustal. Keel ei kujuta endast mitte ainult kultuuri olulist tahku, vaid ka vahendit, mis aitab kultuurinähtusi mõista. Erinevad (rahvuslikud, piirkondlikud, sotsiaalsed) kultuurid, millesse inimene kuulub, ei eksisteeri tema teadvuses lihtsalt koos, vaid kõrvuti, vastandudes ja mõjutades üksteist.”¹ Õppija ei omanda lihtsalt kaht käitumis- ja suhtlemisviisi, vaid temast saab mitme keele kõneleja ja mitme kultuuri tundja. Ühe keele oskamine mõjutab keele- ja kultuuripädevust teises keeles ning aitab kaasa inimese kultuuriteadlikkuse, oskuste ja oskusteabe arengule tervikuna².

Nüüdisaegne võõrkeeleõpe eeldab avatud ja paindlikku metoodilist kontseptsiooni, mis põhineb metoodilis-didaktilistel arusaamadel, mida saab õppija vajaduste põhjal kombineerida ja varieerida. Õppijakeskse võõrkeeleõppe olulisemad põhimõtted on:

- 1) õppija aktiivne osalus õppes, tema teadlik ja loov võõrkeele kasutamine ning õpistrateegiade kujundamine;
- 2) keeleõppes kasutatava materjali sisu vastavus õppija huvidele;
- 3) erinevate aktiivõppevormide (sh paaris- ja rühmatöö) kasutamine;
- 4) õpetaja rolli muutumine teadmiste vahendajast õpilase koostööpartneriks ja nõustajaks teadmiste omandamise protsessis;
- 5) õppematerjalide mitmekesisus, nende kohandamine ja täiendamine lähtuvalt õppija eesmärkidest ning vajadustest.

4. Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Pädevustes eristatakse järgmisi omavahel seotud komponente: teadmised, oskused, väärtushinnangud ja käitumine. Nelja komponendi õpetamisel on kandev roll õpetajal, kelle väärtushinnangud ja enesekehtestamisoskus loovad sobiliku õpikeskkonna ning mõjutavad õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist. Võõrkeelte valdkonna õpitulemustes sisalduvad keelepädevused, kultuur (väärtushinnangud, käitumine) ja õpioskused.

Võõrkeelte valdkonda kuuluvate ainete õpetamisega kujundatakse kõiki üldpädevusi seatud eesmärkide, käsitletavate teemade ning erinevate õpimeetodite ja -tegevuste kaudu.

Kultuuri- ja väärtuspädevuse arendamisel suunatakse õpilasi hindama inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalnormide ja eetika seisukohalt; väärtustama oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandit ning nüüdiskultuuri sündmusi, inimlikku ja kultuurilist mitmekesisust; hindama üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, sh sallivust ja koostööoskust ning seeläbi teadvustama oma väärtushinnanguid.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus võimaldavad õpilasel end edukalt ühiskonnas teostada. Erinevates igapäevastes suhtlussituatsioonides toimetulekuks on sobivate keelendite valiku kõrval vaja teada õpitavat võõrkeelt kõnelevate maade kultuuritausta ja sellest tulenevaid käitumisreegleid ning ühiskonnas kehtivaid tavasid ja mitmekesisust. Seetõttu on sotsiaalne ja kodanikupädevus tihedalt seotud kultuuri-, väärtus- ja suhtlemispädevusega. Sotsiaalse ja

¹ Euroopa keeleõppe raamdokument, lk 21.

² Euroopa keeleõppe raamdokument, lk 59.

kodanikupädevuse kujundamisele aitavad kaasa mitmesugused õpitöövormid (nt rühmatöö, projektõpe) ning aktiivne osavõtt õpitava keelega seotud kultuuriprogrammidest.

Enesemääratluspädevus areneb võõrkeeles õppes käsitletavate teemade ja õppetegevuste kaudu. Iseendaga ja inimsuhetega seonduvat saab võõrkeele tunnis käsitleda arutlustes, rollimängudes ning muudes õpitegevustes, mis aitavad õpilastel iseennast sügavamini mõista. Oskus hinnata oma tugevaid ja nõrku külgi, arvestada oma võimeid ja võimalusi, analüüsida oma käitumist erinevates olukordades on tihedalt seotud ka õpipädevuse arenguga.

Õpipädevust kujundatakse suunates õpilasi rakendama erinevaid õpistrateegiaid, seostama omandatud teadmisi varemõpituga ning kasutama õpitud erinevates olukordades, analüüsima oma teadmisi ja oskusi (nt Euroopa keelemapi põhimõtete alusel), planeerima oma õppimist ja seda plaani järgima.

Suhtluspädevus on võõrkeeles õppes kesksel kohal. Võõrkeeleõpetuse eesmärgid lähtuvad otseselt suhtluspädevuse komponentidest ning nende sisust. Hea teksti mõistmise, eneseväljendus- ja tekstiloomeskus on võõrkeeltes eduka suhtlemise eeldused. Koos suhtluspädevusega arendatakse õpilastes oskust võrrelda oma ning võõra kultuuri sarnasusi ja erinevusi, mõista ning väärtustada teiste kultuuride ja keelte eripära, olla salliv ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasesse.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalase pädevusega seonduvad võõrkeeled suhtluspädevuse kaudu. Vastavuses keeleoskuse arenguga õpitakse mõistma ja edasi andma teavet erinevatest elu- ja tegevusvaldkondadest, sh nt teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud teavet. Õpilasi suunatakse mõistma loodusteaduste ja tehnoloogia tähtsust ning mõju igapäevaelule, loodusele ja ühiskonnale; tajuma digivahendite kasutuselevõtuga kaasnevaid muutusi ühiskonnas; suhtuma kriitiliselt saadaolevasse teabesse ning olema vastutustundlik interaktiivse meedia kasutamisel. Õpilasi suunatakse kasutama digivahendeid loovalt, uuendusmeelselt ja sihipäraselt.

Ettevõtlikkuspädevus kaasneb eelkõige enesekindluse ja julgusega, mida annab inimesele võõrkeeleoskus ja selle abil omandatud teadmised ja oskused erinevates elu- ning tegevusvaldkondades. Toimetulek võõrkeelses keskkonnas loob eeldused koostööks teiste sama võõrkeelt valdavate ea- ja mõttekaaslastega; võõrkeeleoskus avardab õppiija võimalusi oma ideid ja eesmäärke ellu viia ning aidata kaasa probleemide lahendamisele, reageerides muutustele loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult.

5. Lõiming

5.1. Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega

Valdkonnapädevustest arendatakse võõrkeeles õppes eelkõige suhtluspädevust ja teisi valdkonnapädevusi (sotsiaalset, kunsti-, loodusteaduslikku, matemaatika- ja kehakultuuripädevust). Kokkupuude kunstipädevusega toimub erinevate maade kultuurisaavutuste tundmaõppimise, eelkõige teemavaldkonna „Kultuur ja looming“ kaudu. Loodusteaduslik pädevus, matemaatikapädevus ja kehakultuuripädevus teostuvad erinevate teemavaldkondade (nt „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“) ning nendes kasutatavate alustekstide kaudu.

Võõrkeeles õppes kasutatavad materjalid täiendavad teadmisi, mida õpilane omandab teistes õppeainetes, andes õpilasele keelilised vahendid erinevate valdkondadega seonduvate teemade käsitlemiseks.

Keelteoskus võimaldab õppijale ligipääsu lisateabeallikatele (teatmeteostele, võõrkeelsele kirjandusele, internetile jt), toetades sel moel materjali otsimist mõne teise õppeaine jaoks.

Võõrkeelte omandamist toetab integreeritud õppematerjalide kasutamine lõimitud aine- ja keeleõppe raames (LAK-õpe, keelekümblus, aineteüleised rahvusvahelised projektid jms).

5.2. Läbivad teemad

Võõrkeelte õppe eesmärgid ja teemad toetavad õpilase algatusvõimet, mõtteaktiivsust ning läbivate teemade omandamist, kasutades selleks sobivaid võõrkeelseid (autentseid) alustekste ja erinevaid pädevusi arendavaid töömeetodeid. Eelkõige on läbivad teemad seotud järgmiste teemavaldkondadega:

1) **elukestev õpe ja karjääri plaanimine:** teemavaldkonnad „Haridus ja töö”, „Inimene ja ühiskond“.

Erinevate õppevormide kaudu arendatakse iseseisva õppimise oskust ja vastutusvõimet, mis on aluseks elukestva õppe harjumuste ja hoiakute omandamisel, ning suhtlus- ja koostööoskusi, mida on muu hulgas vaja tulevases tööelus. Võõrkeeleõppe kaudu omandatakse enda ning oma teadmiste ja oskuste tutvustamiseks vajalik sõnavara. Õpilastele tutvustatakse eri ameteid, erialasid ja edasiõppimisvõimalusi ning õpitakse mõistma ja koostama nt õpingutele ja tööle kandideerimiseks vajalikke dokumente;

2) **keskkond ja jätkusuutlik areng:** teemavaldkonnad „Keskkond ja tehnoloogia”, „Inimene ja ühiskond“.

Harjutatakse otsuste langetamist ja hinnangute andmist keskkonnaküsimustes, arvestades nüüdisaja teaduse ja tehnoloogia arengu võimalusi (sh piiranguid), ning majanduslikke kaalutlusi. Kujundatakse valmisolekut tegelda keskkonnakaitseküsimustega kriitiliselt mõtleva kodanikuna nii isiklikul, ühiskondlikul kui ka ülemaailmsel tasandil ning rakendada loodussäästlikke ja jätkusuutlikke tegutsemis- ning majandamisviise;

3) **kodanikualgatus ja ettevõtlikkus:** teemavaldkonnad „Eesti ja maailm“, „Haridus ja töö“, „Inimene ja ühiskond“.

Õpilasi suunatakse mõistma ühiskonna toimimise põhimõtteid ning kodanikualgatuse tähtsust, ettevõtluse rolli ühiskonnas ja sellega seotud mõjusid ning kujundama oma seisukohti teemaga seotud eetilistes küsimustes. Gümnaasiumis on peamine eesmärk kujundada õpilastes vajalikke praktilisi oskusi kohalikul ja riigi tasandil otsustamiseks ning majandusel osalemiseks;

4) **kultuuriline identiteet:** teemavaldkonnad „Eesti ja maailm”, „Kultuur ja looming“, „Inimene ja ühiskond“.

Toetatakse jätkuvalt omakultuuri väärtustamist, huvi teiste kultuuride vastu ning eelarvamusteta ja teadlikku suhtumist neisse. Õpilaste teadmisi erinevatest kultuuridest laiendatakse ja sünteesitakse eri ainete tundides tervikuks, luuakse võimalusi erinevate rahvaste ja kultuuridega tutvumiseks nii kirjanduse, interneti ja meedia kui ka vahetu kogemuse kaudu. Õpilasi julgustatakse arutlema selle üle, mis kaasneb teises kultuuriruumis elamisega;

5) **teabekeskkond:** teemavaldkonnad „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“.

Õpilasi suunatakse tegema meediatarbijana iseseisvaid valikuid ning neid põhjendama, lähtudes oma huvidest ja vajadustest; arutlema avalikus ruumis tegutsemise reeglite üle, mõistma meediamajanduse rolli ühiskonnas ning üleilmastumise mõjusid meedia sisule ja inimeste meediakasutusharjumustele;

6) **tehnoloogia ja innovatsioon:** teemavaldkonnad „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“.

Õpilasi suunatakse mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ja keskkonnale ning seeläbi kujundama oma seisukohti teemaga seotud

eetilistes küsimustes. Eesmärk on kujundada positiivseid hoiakuid tehnoloogilise innovatsiooni ja sellega seonduvate karjäärivõimaluste suhtes, valmisolekut kasutada info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks;

7) **tervis ja ohutus**: teemavaldkonnad „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“. Taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning aitama kaasa tervist edendava turvalise keskkonna loomisele;

8) **väärtused ja kõlblus**: kõik teemavaldkonnad. Õpilasi suunatakse arutlema isiklike väärtushoiakute ja kõlbluste tõekspidamiste üle; respektima erinevaid vaateid ning kaitsma ja põhjendama enda seisukohti; mõistma, et mitmekesisus on rikkus. Kesksel kohal on kriitilise mõtlemise ja argumenteerimisoskuse arendamine, asjakohase teabe kogumine ja üldistuste tegemine, tuues esile seoseid erinevate valdkondade, varasemate teadmiste ja kogemustega ning väärtussüsteemide, maailmapildi ja maailmavaate küsimustega.

6. Õppetegevused

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevusteks;
- 3) võimaldatakse õppida individuaalselt ja üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 5) rakendatakse nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi, õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) mitmekesistatakse õpikeskkonda: muuseumid, näitused, teater, kino, kontserdid, keeleklass, arvutiklass jne;
- 7) kasutatakse erinevaid õppemeetodeid, sh aktiivõpet: rollimängud, arutelud, diskussioonid, projektõpe jne.

7. Füüsiline õpikeskkond

- 1) Kool korraldab õppe vajaduse korral rühmades.
- 2) Kool korraldab õppe klassis, kus on keeleõppe eesmärkide saavutamist toetav ruumikujundus koos vajaliku õppematerjali, sisustuse ja tehniliste abivahenditega.

8. Hindamine

Õpitulemuste hindamise eesmärk on toetada õpilase arengut, innustada õpilast sihikindlalt õppima, suunata tema enesehinnangu kujunemist, tekitada huvi võõrkeelte õppimise vastu ning luua niiviisi alus elukestvale võõrkeeleõppele. Hindamisel lähtutakse gümnaasiumi riikliku õppekava üldosa sätetest.

Õpitulemuste kontrollimise vormid on mitmekesised. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Gümnaasiumis hinnatakse kõiki keeleoskuse aspekte. Puudustele juhib õpetaja tähelepanu taktitundega, osutades võimalustele neist üle saada.

Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega. Õpilane antakse teada, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

Õpitulemused sisaldavad hoiakuid ja väärtusi, mille kohta antakse sõnalist tagasisidet. Tagasiside andmisel (sh keeleliste õpitulemustele) kasutatakse kõrvuti õpetaja hinnangutega õpilaste enesehindamist ja kaaslaste antud hinnanguid, mille alusel tehakse ettepanekuid edaspidisteks toetavateks tegevusteks. Õpilast suunatakse märkama oma edusamme ja kasutama saavutatut edasi õppides, seadma ise endale õpieesmärke ning andma oma teadmiste ja oskuste hinnangut õpitavas võõrkeeles.

2. Võõrkeeled

2.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Gümnaasiumi võõrkeeletõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) omandab keeleoskuse tasemel, mis võimaldab autentses võõrkeelses keskkonnas iseseisvalt toimida;
- 2) mõistab ja väärtustab oma ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi;
- 3) suhtleb sihtkeele kõnelejatega nende kultuurinorme järgides;
- 4) on võimeline jätkama õpinguid võõrkeeles, osalema erinevates rahvusvahelistes projektides ning kasutama võõrkeeli rahvusvahelises töökeskkonnas;
- 5) analüüsib oma teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi; omandab elukestvaks õppeks motivatsiooni ning vajalikud oskused.

2.2. Õppeaine kirjeldus

Gümnaasiumiastmes õpitakse võõrkeelt tasemepõhiselt.

B2 keeleoskustasemega võõrkeeleks on keel, kus õpilane on varasemate õpingutega jõudnud kõrgemale keeleoskustasemele (nt B1 põhikooli lõpus) ning tema eesmärk on jõuda B2 keeleoskustasemele, sõltumata sellest, kas õpitav keel oli põhikoolis A-, B- või C-keel või on õpilane seda võõrkeelt õppinud väljaspool kooli.

B2 keeleoskustasemega keele puhul on gümnaasiumi lõpetaja rahuldav õpitulemus B2.1, hea õpitulemusega õpilane on võimeline täitma osaliselt ja väga hea õpitulemusega õpilane kõik B2.2 keeleoskustaseme nõuded. Väga hea õpitulemusega õpilane on võimeline osaliselt täitma ka järgmise (C1) taseme nõudeid.

B1 keeleoskustasemega võõrkeeleks on keel, mis algab madalamalt keeleoskustasemelt (nt A2 põhikooli lõpus), õpilase eesmärk on jõuda vähemalt B1 keeleoskustasemele, sõltumata sellest, kas õpitav keel oli põhikoolis A-, B- või C-keel või on õpilane seda võõrkeelt õppinud väljaspool kooli.

B1 keeleoskustasemega keele puhul on gümnaasiumi lõpetaja rahuldav õpitulemus B1.1, hea õpitulemusega õpilane on võimeline täitma osaliselt ja väga hea õpitulemusega õpilane kõik B1.2 keeleoskustaseme nõuded. Väga hea õpitulemusega õpilane on võimeline osaliselt täitma ka järgmise (B2.1) taseme nõudeid.

Kohustuslike kursuste arv võimaldab õpilasel saavutada valitud sihttasemega võõrkeeles õpitulemused rahuldaval või heal tasemel olenevalt õppija võimekusest ning tema algsest keeleoskustasemest. B1 või B2 keeleoskustaseme oskuste süvendamiseks ja kinnistamiseks ning liikumiseks järgmise keeleoskustaseme poole pakub kool õpilasele valikkursusi ning lisakursusi vastavalt kooli õppekavale.

Õpetuses kasutatakse kommunikatiivse keeleõppe põhimõtteid ning aktiivõppemeetodeid. Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja õpitava keele kasutamisel. Rakendatakse jätkuvalt paaris- ja rühmatööd, toetatakse võõrkeelse suhtlus- ja esinemisoscuse väljakujunemist, nt väitlused, referaadid, uurimistöid, esitlused, sh multimeedia, suhtlusportaalid, blogid jne. Õpilasi ergutatakse kasutama keelt ka väljaspool keeletunde.

Gümnaasiumi keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles.

Teemavaldkonnad on ühised nii B1 kui ka B 2 keeleoskustasemega võõrkeeltele.

Gümnaasiumis on üldteema „Mina ja maailm“.

Viis teemavaldkonda ja nende alateemad on igapäevaelus omavahel läbi põimunud ning nii on neid võimalik käsitleda ka keeleõpetuses. Erinevate teemade kaudu on õpilasel võimalus võrrelda Eesti ja õpitava keele maa kultuuriruumi. Teemasid käsitledes peetakse silmas kursuse keeletaset, õpilase huve ning teemade päevakohasust.

Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoscuse omandamiseks. Keele struktuuri õpitakse kontekstis.

Kultuuriteadlikkuse kujundamisel juhitakse õpilase tähelepanu emakeeles ja õpitavas võõrkeeles suhtlemise erinevustele ning neid erinevusi selgitavatele kultuurinähtustele. Õpilane peaks olema teadlik oma kohast ja vastutusest ühiskonnas ning suutma anda adekvaatseid hinnanguid.

Õppes on jätkuvalt oluline õpioskuste arendamine, mis toetab edasisi võõrkeeleõpinguid ning paneb aluse elukestvatele õppele.

3. B2 keeleoskustasemega keel

3.1. Õpitulemused

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) mõistab konkreetsel või abstraktsel teemal keerukate tekstide ning mõttevahetuse tuuma;
- 2) vestleb spontaanselt ja ladusalt sama keele emakeelse kõnelejaga;
- 3) selgitab oma vaatenurka ning kaalub kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi;
- 4) loob erinevatel teemadel sidusa ja loogilise teksti;
- 5) arvestab suheldes õpitava keele maa kultuurinorme;
- 6) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 7) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt seletavat sõnaraamatut, internetti) vajaliku info otsimiseks ka teistes valdkondades;
- 8) seab eesmärged ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- 9) seostab omandatud teadmisi nii võõrkeeltele valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega.

Keeleoscuse tase gümnaasiumi lõpus:

	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
rahuldav õpitulemus	B2.1	B2.1	B2.1	B1.2
hea ja väga hea õpitulemus	B2.2	B2.2	B2.1	B2.1 - B2.2

Osaoscuste õpitulemused esitatakse lisa tabelina.

3.2 Õppesisu

I kursus

Õppesisu	Läbivad teemad, mida on võimalik õppesisuga siduda
<p>INIMENE JA ÜHISKOND Inimene kui indiviid:</p> <ol style="list-style-type: none">1) iga inimese kordumatu eripära;2) väärtushinnangud, vaated elule ja ühiskonnale;3) inimsuhted: isiklikud, emotsionaalsed, sotsiaalsed;4) erinevad inimesed ja rahvad (keele- ja kultuurierinevused, käitumistavad, kõlblusnormid). <p>Inimestevaheline suhtlus: meedia kui suhtluskanal ja -vahend.</p> <p>HARIDUS ja TÖÖ Pere ja kasvatus: Tööelu:</p> <ol style="list-style-type: none">1) teadlik eneseteostus; elukutsevaliku võimalusi ja karjääri plaanimine;2) vastutustundlik suhtumine oma töösse; hoolivus enese ja teiste vastu;3) vajalikud eeldused oma tööga toimetulekuks. <p>KESKKOND JA TEHNOLOOGIA Geograafiline keskkond:</p> <ol style="list-style-type: none">1) keskkonna ja inimese suhted, keskkonnateadlikkus: looduslik tasakaal, puutumatu loodus; tööstus ja kultuur, kaitsealad; saasteallikad;2) loodusliku tasakaalu kadumisest tingitud ohud keskkonnale ja inimestele; kliima ning kliimamuutused.	<p>elukestev õpe ja karjääri plaanimine, keskkond ja jätkusuutlik areng väärtused ja kõlblus</p>

II kursus

Õppesisu	Läbivad teemad, mida on võimalik õppesisuga siduda
<p>INIMENE JA ÜHISKOND Inimene kui indiviid:</p> <ol style="list-style-type: none">1) väärtushinnangud, vaated elule ja ühiskonnale;2) erinevad inimesed ja rahvad (keele- ja kultuurierinevused, käitumistavad, kõlblusnormid).	<p>elukestev õpe ja karjääri plaanimine, keskkond ja jätkusuutlik areng, väärtused ja kõlblus, tehnoloogia ja innovatsioon</p>

<p>KESKKOND ja TEHNOLOOGIA Elukeskkond: elutingimused erineva kliima ja rahvastusega aladel; Geograafiline keskkond: keskkonna ja inimese suhted, keskkonnateadlikkus: looduslik tasakaal, puutumatu loodus; tööstus ja kultuur, kaitsealad; saasteallikad; Tehnoloogia: teabekeskkond: infootsing ja -vahetus.</p> <p>HARIDUS JA TÖÖ Tööelu: 1) teadlik eneseteostus; elukutsevaliku võimalusi ja karjääri plaanimine; 2) tööotsimine: elulookirjelduse (CV) koostamine, tööleping, töövestlus; 3) töö kui toimetulekuallikas; raha teenimine (nt sissetulekud ja väljaminekud, hinnad); tööpuudus; 4) vastutustundlik suhtumine oma töösse; hoolivus enese ja teiste vastu; 5) osalise või täisajaga töö, puhkus.</p>	
---	--

III kursus

Õppesisu	Läbivad teemad, mida on võimalik õppesisuga siduda
<p>INIMENE JA ÜHISKOND Ühiskond kui eluavalduste kogum: 1) heaoluühiskond; 2) sotsiaalsfäär, elatustase, heategevus; 3) ebaterved eluviisid.</p> <p>KESKKOND JA TEHNOLOOGIA Geograafiline keskkond: keskkonna ja inimese suhted, keskkonnateadlikkus: looduslik tasakaal, puutumatu loodus; tööstus ja kultuur, kaitsealad; saasteallikad. Elukeskkond: 1) elutingimused erineva kliima ja rahvastusega aladel; 2) sotsiaalsete hüvede olemasolu ja nende kättesaadavus (nt arstiabi, pensionid, riiklikud toetused ja fondid, abirahad, soodustused puudega inimestele jne); 3) säästlik eluviis. Tehnoloogia: 1) teaduse- ja tehnikasaavutused ning nende rakendamine igapäevaelus; 2) teabekeskkond: infootsing ja -vahetus;</p>	<p>keskkond ja jätkusuutlik areng, väärtused ja kõlblus, tehnoloogia ja innovatsioon</p>

3) biotehnoloogia igapäevaelus: olmekeemia, kosmeetika- ja toiduainetööstus jne.	
--	--

IV kursus

Õppesisu	Läbivad teemad, mida on võimalik õppesisuga siduda
<p>INIMENE JA ÜHISKOND Inimene kui indiviid: erinevad inimesed ja rahvad (keele- ja kultuurierinevused, käitumistavad, kõlblusnormid).</p> <p>KESKKOND JA TEHNOLOOGIA Tehnoloogia: 1) teaduse- ja tehnikasaavutused ning nende rakendamine igapäevaelus; 2) biotehnoloogia igapäevaelus: olmekeemia, kosmeetika- ja toiduainetööstus jne.</p>	<p>kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus, tehnoloogia ja innovatsioon, teabekeskond</p>

V kursus

Õppesisu	Läbivad teemad, mida on võimalik õppesisuga siduda
<p>KULTUUR JA LOOMING Kultuur kui loomine: 1) loomine: kirjandus, kujutav kunst, helilooming, arhitektuur, tarbekunst, käsitöö jne; 2) loova mõtte arendamine kogemuse kaudu; 3) loomist soodustavad või takistavad asjaolud (nt olme, perekond, ühiskonnakord, tavad).</p> <p>INIMENE JA ÜHISKOND Inimene kui indiviid: 1) iga inimese kordumatu eripära; 2) väärtushinnangud, vaated elule ja ühiskonnale; 3) inimsuhted: isiklikud, emotsionaalsed, sotsiaalsed.</p> <p>HARIDUS JA TÖÖ Pere ja kasvatus: 1) perekond; peresuhted, laste ja vanemate omavaheline mõistmine ning üksteisest hoolimine;</p>	<p>väärtused ja kõlblus, kultuuriline identiteet, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p>

2) 2) kasvatus: viisakusreeglid, käitumishinnangud, väärtushinnangute kujundamine, salliv eluhoiak jne.	
---	--

VI kursus

Õppesisu	Läbivad teemad, mida on võimalik õppesisuga siduda
<p>KESKKOND JA TEHNOLOOGIA Geograafiline keskkond: keskkonna ja inimese suhted, keskkonnateadlikkus: looduslik tasakaal, puutumatu loodus; kaitsealad</p> <p>INIMENE JA ÜHISKOND Inimene kui looduse osa: elulaad ehk olemise viis (nt loodushoidlik, inimsõbralik, tervislik).</p> <p>HARIDUS JA TÖÖ Tööelu: teadlik eneseteostus; elukutsevaliku võimalusi ja karjääri plaanimine;</p> <p>KULTUUR JA LOOMING Kultuur kui loomine: kirjandus, kujutav kunst, helilooming, arhitektuur, tarbekunst, käsitöö jne</p>	<p>keskkond ja jätkusuutlik areng, elukestev õpe ja karjääri plaanimine, kultuuriline identiteet</p>

VII kursus

Õppesisu	Läbivad teemad, mida on võimalik õppesisuga siduda
<p>EESTI JA MAAILM Eesti ja teised riigid</p> <p>KESKKOND JA TEHNOLOOGIA Elukeskkond: elutingimused erineva kliima ja rahvastusega aladel;</p> <p>INIMENE JA ÜHISKOND Inimene kui indiviid: 1) väärtushinnangud, vaated elule ja ühiskonnale; 2) erinevad inimesed ja rahvad (keele- ja kultuurierinevused, käitumistavad, kõlblusnormid).</p> <p>HARIDUS JA TÖÖ Tööelu: 1) töötamine: elulookirjelduse (CV)</p>	<p>elukestev õpe ja karjääri plaanimine, keskkond ja jätkusuutlik areng, kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus</p>

koostamine, tööleping, töövestlus; 2) meeldiv ja sundimatu keskkond, motiveeritud töötaja.	
---	--

VIII kursus

Õppesisu	Läbivad teemad, mida on võimalik õppesisuga siduda
<p>INIMENE JA ÜHISKOND Inimene kui indiviid: 1) inimese loomus ja käitumine, vastuoludesse sattumine; 2) iga inimese kordumatu eripära; 3) väärtushinnangud, vaated elule ja ühiskonnale; 4) inimsuhted: isiklikud, emotsionaalsed, sotsiaalsed.</p> <p>Inimestevaheline suhtlus: 1) suhtlusvahendid: loomulik keel ja kehakeel (sõnavalik, žestid, miimika jne); 2) meedia kui suhtluskanal ja -vahend.</p> <p>Ühiskond kui eluvalduste kogum: ebaterved eluviisid, kuritegevus</p> <p>KESKKOND JA TEHNOLOOGIA Elukeskkond: elutingimused erineva kliima ja rahvastusega aladel</p>	keskkond ja jätkusuutlik areng kultuuriline identiteet teabekeskkond

IX kursus

Õppesisu	Läbivad teemad, mida on võimalik õppesisuga siduda
<p>INIMENE JA ÜHISKOND Inimene kui indiviid: iga inimese kordumatu eripära;</p> <p>Inimestevaheline suhtlus: 1) suhtlusvahendid: loomulik keel ja kehakeel (sõnavalik, žestid, miimika jne); 2) meedia kui suhtluskanal ja -vahend.</p>	kultuuriline identiteet teabekeskkond väärtused ja kõlblus

3.3. Õppetegevused

Gümnaasiumis arendatakse kõiki osaoskusi võrdselt, rõhuasetused võivad kursuseti olla erinevad.

Õpitavat keelt kasutatakse aktiivselt nii tunnis kui ka väljaspool tundi (nt kirjasõbrad, õppereisid, õpilasvahetused ja kohtumised õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega). Õpilane loeb autentseid ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja meediatekste. Kasutatakse mitmekesiseid ülesandeid, mis eeldavad loovat käsitlust. Keeletasemele vastava sõnavara omandamiseks

ning keerukamate keele-konstruksioonide kasutamiseks ja kinnistamiseks valib õpetaja ülesandeid, kus õpilane saab rakendada suhtlemisoskust, kasutades erinevaid keeleregistreid (nt suhtlemine ametiasutuses, tö vestlusel, olmesfääris).

Õpetaja juhib õpilasi kõrvutama ning analüüsima erinevate keelte sarnasusi ja erinevusi, nägema keelte vahel seoseid ning jälgima oma keelekasutust. Õpetaja plaanib koos õpilastega tööd, et saavutada eesmärgiks seatud keeleoskustase. Iseseisvate tööharjumuste kõrval kinnistuvad paaris- ja meeskonnatöö oskused.

Õppetegevused:

- 1) meedia- ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine;
- 2) iseseisev lugemine ning kuulamine;
- 3) tarbekirjade koostamine (CV, avaldus, (info)päring, kaebus vms);
- 4) loovtööd (kirjand, raport, jutt, artikkel, arvustus, kokkuvõtte, luuletus, tõlge, blogi);
- 5) referaatide, esitluste ning muude projektitööde koostamine ja esitlemine;
- 6) argumenteerimisoskuse arendamine (väitlus, vaidlus);
- 7) rolli- ja suhtlusmängud;
- 8) info otsimine erinevatest võõrkeelsetest teatmeallikatest (sõnaraamatud, internet).

4. B1 keeleoskustasemega keel

4.1. Õpitulemused

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) mõistab kõike olulist endale tuttavalt või huvipakkuvalt teemal;
- 2) saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama õpitavat keelt kõnelevate inimestega;
- 3) kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ja plaane;
- 4) koostab lihtsa teksti tuttavalt teemal;
- 5) arvestab suheldes õpitava keele maa kultuurinorme;
- 6) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 7) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, internetti), et otsida vajalikku infot ka teistes valdkondades;
- 8) seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- 9) seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega.

Keeleoskuse tase gümnaasiumi lõpus:

	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
rahuldav õpitulemus	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1
hea ja väga hea õpitulemus	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2

Osaoskuste õpitulemused esitatakse lisas tabelina.

4.2. Õppesisu

I kursus

Õppesisu	Läbivad teemad, mida on võimalik
-----------------	---

	õppesisuga siduda
EESTI JA MAAILM Geograafiline asend ja kliima. Omariiklus ja kodanikuks olemine. Rahvastik: põhirahvus, muukeelne elanikkond, mitme-kultuuriline ühiskond. rahvuslik identiteet, kultuuritraditsioonid, kodukoha lugu. Eesti kui Euroopa Liidu liikmesmaa: ELi liikmesriigid.	kodanikualgatus ja ettevõtlikkus kultuuriline identiteet teabekeskond väärtused ja kõlblus

II kursus

Õppesisu	Läbivad teemad, mida on võimalik õppesisuga siduda
KULTUUR JA LOOMING Looming: kirjandus, kujutav kunst, helilooming, arhitektuur, tarbekunst ja käsitöö jne. Rahva ajalooline kultuurimälu, loova mõtte arendamine kogemuse kaudu. Rahvapärимused, muistendid, muinasjutud, vanasõnad ja kõnekäänud kui rahvatarkuse varamu. Erinevate rahvaste kultuuritraditsioone, tavadid ja uskumusi.	kodanikualgatus ja ettevõtlikkus kultuuriline identiteet teabekeskond väärtused ja kõlblus tehnoloogia ja innovatsioon

III kursus

Õppesisu	Läbivad teemad, mida on võimalik õppesisuga siduda
KESKKOND JA TEHNOLOOGIA Keskkonna ja inimese suhted, keskkonnateadlikkus: looduslik tasakaal, puutumatu loodus; tööstus ja kultuur, kaitsealad; saasteallikad. Sotsiaalne miljöö: põhirahvusest koosnev või mitmekeelne ja -kultuuriline ühiskond; lähinaabrid. Teabekeskond: infootsing ja -vahetus. keeletehnoloogilisi rakendusi igapäevaelus: elektroonsed sõnastikud, keeleõppematerjalid, arvutipõhine keeleõpe, tõlkeabiprogrammid jne.	kodanikualgatus ja ettevõtlikkus kultuuriline identiteet teabekeskond väärtused ja kõlblus tehnoloogia ja innovatsioon tervis ja ohutus keskkond ja jätkusuutlik areng

IV kursus

Õppesisu	Läbivad teemad, mida on võimalik õppesisuga siduda
<p>HARIDUS JA TÖÖ Kasvatus: viisakusreeglid, käitumisnormid, väärtushinnangute kujundamine, salliv eluhoiak jne. Koolikeskkond ja –traditsioonid. Teadlik eneseteostus; elukutsevaliku võimalusi ja karjääri planeerimine, vajalikud eeldused oma tööga toimetulekuks. Töötamine: eluloo (CV) koostamine, tööleping, töövestlus. Töö kui toimetulekuallikas; raha teenimine (nt sissetulekud ja väljaminekud, hinnad).</p>	<p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus kultuuriline identiteet teabekeskond väärtused ja kõlblus tehnoloogia ja innovatsioon tervis ja ohutus elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p>

V kursus

Õppesisu	Läbivad teemad, mida on võimalik õppesisuga siduda
<p>INIMENE JA ÜHISKOND Eluring: sünd, elu ja surm. Erinevad inimesed ja rahvad (keele- ja kultuurierinevused, käitumistavad, kõlblusnormid). Suhtlusvahendid: loomulik keel ja kehakeel (sõnavalik, žestid, miimika jne). Meedia kui suhtluskanal ja -vahend. Sotsiaalsfäär, elatustase, heategevus.</p>	<p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus kultuuriline identiteet teabekeskond väärtused ja kõlblus tehnoloogia ja innovatsioon elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p>

4.3. Õppetegevus

Gümnaasiumis arendatakse kõiki osaoskusi võrdselt, rõhuasetused võivad kursuseti olla erinevad.

Õpitavat keelt kasutatakse aktiivselt nii tunnis kui ka väljaspool tundi (kirjasõbrad, õppereisid, õpilasvahetused ja kohtumised õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega). Õpilane loeb autentseid ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja meediatekste. Kasutatakse mitmekesiseid ülesandeid, mis eeldavad loovat lähenemist. Keeletasemele vastava sõnavara omandamiseks ning keerukamate keelekonstruktsioonide kasutamiseks ja kinnistamiseks kasutab õpetaja ülesandeid, kus õpilane saab rakendada suhtlemisoskust, kasutades erinevaid keeleregistreid (suhtlemine ametiasutuses, tööintervjuul, olmesfääris).

Õpetaja suunab õpilasi kõrvutama ja analüüsima erinevate keelte sarnasusi ja erinevusi, nägema keeltevahelisi seoseid ning jälgima oma keelekasutust.

Õpetaja planeerib koos õpilasega tööd, et saavutada eesmärgiks seatud keeleoskustase.

Iseseisvate tööharjumuste kõrval kinnistuvad paaris- ja meeskonnatöö oskused.

Õppetegevused:

- 1) meedia- ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine;
- 2) iseseisev lugemine ning kuulamine;
- 3) tarbekirjade koostamine (CV, seletuskiri, avaldus);
- 4) loovtööd (essee, artikkel, kokkuvõte, luuletus, tõlge);
- 5) referaatide, esitluste koostamine ning esitlemine;
- 6) argumenteerimisoskuse arendamine (väitlus, vaidlus);
- 7) rolli- ja suhtlusmängud;
- 8) projektitööd (filmide tegemine, teatritükkide etendamine, veebilehtede koostamine);
- 9) info otsimine erinevatest võõrkeelsetest teatmeallikatest (sõnaraamatud, internet)